

Leder for temanummer *Friluftsliv, dannelse, læring og didaktikk, del 2*

Petter Erik Leirhaug^{1*} & Andre Horgen²

¹Norges idrettshøgskole, Norge; ²Universitetet i Sørøst-Norge, Norge

I januar 2022 kunne JASEd presentere det første norske temanummer om friluftsliv i et vitenskapelig tidsskrift. Med sju artikler som på ulike måter belyste problemstillinger knyttet til friluftsliv i lærings- dannings- og utdanningskontekster, betegnet vi utgivelsen som en milepæl innen et fagfelt som forskningsmessig må sies å være under utvikling i Norge. Fordi prosesser med fagfellevurdering og ferdigstilling av artikler i noen tilfeller viste seg å ta lengre tid enn forventet, ble de sju artiklene lansert som del 1 av JASEds temanummer i påvente av en del 2 med artikler som ennå var i omloop. Det er en glede nå å kunne slutføre prosessen ved å presentere tre nye artikler som del 2 av temanummeret *Friluftsliv, dannelse, læring og didaktikk*.

I første artikkel, *An ecocritical perspective on friluftsliv students' relationships with nature*, tar *Tom Lund* utgangspunkt i at friluftslivsutdanninger gjerne har endring i relasjonen mellom menneske og natur som viktig ambisjon, for å oppnå en mer bærekraftig utvikling som løsning på natur- og klimakrisen. Gjennom intervju med friluftslivsstudenter er forfatterens målsetting å tilveiebringe kritisk innsikt i hvordan friluftslivsutdanning kan føre til mer bærekraftig relasjon til natur. Funnene tyder på at studentene har et antroposentrisk forhold til naturen innenfor en natur-kultur-dikotomi. Dette innebærer at, selv om studentene er miljøbevisste, holder de seg ikke ansvarlige utover sitt eget private forhold til naturen. Følgelig opplever studentene spenninger mellom deres økologisk bevisste forhold til naturen og deres antroposentriske syn på naturen.

Den andre artikkelen har tittelen *The role of avalanche education in assessing and judging avalanche risk factors*. Den er skrevet av *Markus Landrø, Rune Engeset og Gerit Pfuhl*. Artikkelforfatterne tar utgangspunkt i at beslutninger i skredterreng enten har en probabilistisk eller analytisk tilnærming. I artikkelen stilles det spørsmål ved antakelsen om at analytisk tilnærming først og fremst er gjeldende kun for eksperter,

---

*Korrespondanse: Petter Erik Leirhaug, e-post: petterel@nih.no

© 2022 P. E. Leirhaug & A. Horgen. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially, provided the original work is properly cited and states its license.

Citation: P. E. Leirhaug & A. Horgen. «Leder for temanummer *Friluftsliv, dannelse, læring og didaktikk, del 2*» *Journal for Research in Arts and Sports Education*, Special issue: *Friluftsliv, dannelse, læring og didaktikk DEL 2*, Vol. 6(2), 2022, pp. 19–20. <http://dx.doi.org/10.23865/jased.v6.4019>

noe det tradisjonelt har blitt hevdet, eller om tilnærmingen også kan og bør være aktuell for amatører. Funnene i studien tyder på at amatører vurderte relevansen til skred-faktorene på lik linje med eksperter. På dette grunnlaget anbefaler artikkelforfatterne at også amatører bør ta i bruk en mer analytisk tilnærming. De diskuterer også hvilke implikasjoner funnene bør få for skredvarsling og skredutdanning.

Tredje artikkel i denne del 2 av temanummeret er også skrevet på engelsk og har tittelen *Students personal desire for excitement and teachers autonomy support in outdoor activity: links to passion, intrinsic motivation, and effort*. Artikkelen er skrevet av Svein Olav Ulstad, Knut Skjesol, Rune Waaler og Hallgeir Halvari. Med tre teoretiske innganger undersøker forfatterne spenningssøken, lidenskap, motivasjon og betydning av autonomistøtte blant elever som går på folkehøgskole og har valgt ulike linjer med friluftsliv og utendørsaktiviteter. Metoden er analyse av spørreskjema som elevene har besvart to ganger i løpet av et skoleår. Resultatene viser at elevenes ønske om spenning er en positiv prediktor for opplevd autonomistøtte, indre motivasjon og det som kalles harmonisk lidenskap. På bakgrunn av funnene trekker artikkelforfatterne fram autonomistøtte fra lærere som viktig for unge voksne som driver med friluftsliv og utendørsaktiviteter hvor spenningsopplevelser, fart og risiko står sentralt. De gir også eksempler på hva det vil si at lærere er autonomistøttende.

Totalt består temanummeret *Friluftsliv, dannelse, læring og didaktikk* av ti artikler. Vi takker igjen JASEd og alle bidragsyterne som har gjort dette temanummeret mulig, ser fram til nye bidrag innen fagfeltet og ønsker god lesning.

Petter Erik Leirhaug og André Horgen